WIKIPEDIA

Alemannisk

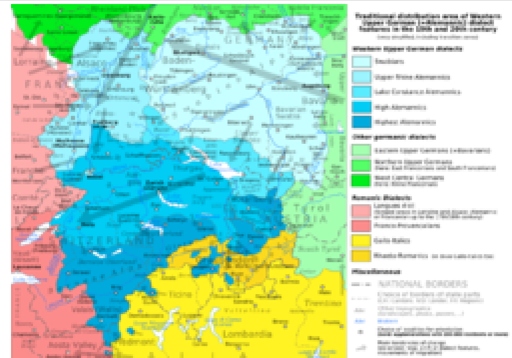
Alemannisk er en dialektgruppe av høytysk som tales lengst sydvest i høytyskens utbredelsesområde. Talespråket i deler av Sveits, Tyskland (Baden-Württemberg og det vestlige Bayern), Østerrike (Vorarlberg), Frankrike (Alsace) og Liechtenstein regnes som alemannisk.[1]

Alemannisk kan videre inndeles i minst fire dialektgrupper:

- **schwäbisch**, som brukes i det nordøstlige Baden-Württemberg og vestlige Bayern, dvs. Schwaben, samt noen få kommuner nord i Tirol;
- **niederalemannisch** (nederalemannisk), som brukes i Alsace, Basel, det vestlige Baden-Württemberg samt området rundt Bodensee i både Baden-Württemberg, Bayern og Vorarlberg;
- **hochalemannisch** (høyalemannisk), som brukes i mesteparten av Sveits nord for ca. Bern samt Liechtenstein og de sørligste delene av Alsace, Baden-Württemberg og Vorarlberg;
- **höchstalemannisch** («høystalemannisk»), som brukes i det sørlige Sveits.[2]

De alemanniske dialektene som tales i Sveits, sammenfattes ofte under betegnelsen sveitsertysk (*Schwyzerdütsch*) (uttales «sjvitsa-du:tsj»). Denne betegnelsen uttrykker mer identiteten til brukerne enn noen lingvistisk enhet.

Forståeligheten av alemannisk for morsmålsbrukere av standardtysk er varierende og avtar mot sør. *Hoch*- og *höchstalemannische* dialekter er vanligvis uforståelige for brukere av standardtysk, delvis sågar for brukere av andre *hoch*- eller *höchstalemannische* dialekter. Motsatt forstår derimot alle brukere av alemannisk standardtysk og de aller fleste kan også bruke standardtysk aktivt.

Alemannisk	
Alemannisch	
	
Brukt i	Sveits Tyskland Frankrike Østerrike Liechtenstein
Antall brukere	10 millioner
Lingvistisk klassifikasjon	Indoeuropeisk Germansk Vestgermansk Tysk Overtysk **Alemannisk**
Språkkoder	
ISO 639-2	gsw
ISO 639-3	swg – *schwäbisch* gsw – *schwyzerdütsch* wae – walsertysk gct – *alemán coloniero*

 Wikipedia på alemannisk
 Alemannisk på Wiktionary
Portal: Språk

En spesiell variant av *höchstalemannisch* er walserdialekten, som tales i isolerte språkøyer. Den forekommer i enkelte fjellkommuner i Italia og de italienskspråklige delene av Sveits, i deler av Sveits som ellers er retoromansk- eller *hochalemannisch*-talende, og i bairisktalende områder av Tirol (Østerrike).

Språket alemán coloniero, som forekommer i Venezuela, regnes som en variant av nederalemannisk.

Navnet *alemannisk* er avledet av det germanske folket Alamannerne, som sørget for språkets utbredelse.

Referanser

1. ^ «alemannisk - Det Norske Akademis ordbok». *www.naob.no* (norsk). Besøkt 31. januar 2019.
2. ^ Sverdrup, Jakob (1930). *Kortfattet tysk sproghistorie: lyd- og formsystemets utvikling*. Oslo: Gyldendal.
